

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 596/2022-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného advokátom JUDr. Rudolfom Manikom, PhD., MBA, MHA, Masarykova 2, Košice, proti postupu a uzneseniu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky č. k. 5Svk/10/2022 z 1. júla 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu bola 14. októbra 2022 doručená ústavná sťažnosť, ktorou sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na právnu pomoc zaručeného čl. 47 ods. 2 ústavy postupom a rozhodnutím Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) označenými v záhlaví tohto uznesenia. Tiež navrhuje zrušiť namietané rozhodnutie a vec vrátiť na ďalšie konanie. Žiada aj o priznanie finančného zadost'učinenia 5 000 eur a náhrady trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Sťažovateľ doručil 26. septembra 2019 Krajskému súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) správnu žalobu, ktorou žiadal súdny prieskum dvoch administratívnych rozhodnutí. Krajský súd 23. októbra 2019 vylúčil na samostatné konanie prieskum jedného z dvoch administratívnych rozhodnutí (konanie sp. zn. 8S/105/2019). Počas konania 24. novembra 2020 došlo k zániku právneho zastúpenia sťažovateľa, ktorý však krajskému súdu nepredložil plnú moc udelenú inému právnenému zástupcovi. Sťažovateľ v ten istý deň požiadal Centrum právnej pomoci (ďalej len „Centrum“) o zmenu advokáta v právnej veci sp. zn. 8S/105/2019. Centrum mu určilo inú právnu zástupkyňu, ktorá ho 13. januára 2021 vyzvala na podpis dohody o právnom zastúpení, ako aj plnej moci. Sťažovateľ reagoval listom z 18. januára 2021, v ktorom uviedol, že podľa

poučenia Centra je lehota na podpis dohody o právnom zastúpení a na udelenie plnej moci tri mesiace, preto nehrozí omeškanie. Krajský súd uznesením z 20. januára 2021 doručeným sťažovateľovi 8. februára 2021 ho vyzval na predloženie riadnej plnej moci a poučil ho o následkoch nevyhovenia výzve. Keďže sťažovateľ v zmysle výzvy nedostatok neodstránil, krajský súd uznesením č. k. 8S/105/2019-100 z 9. septembra 2021 konanie o správnej žalobe podľa § 99 písm. b) Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zastavil.

3. Sťažovateľ podal proti uzneseniu krajského súdu kasačnú sťažnosť podľa § 440 ods. 1 písm. f) a g) SSP. Namietal, že mu krajský súd neposkytol náležitú súčinnosť pri odstraňovaní nedostatku povinného právneho zastúpenia. Bol toho názoru, že z dôvodu zmeny právneho zástupcu do rozhodnutia krajského súdu ani nemohol predložiť plnú moc udelenú advokátovi na zastupovanie v konaní.

4. Napadnutým uznesením najvyšší správny súd kasačnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 459 písm. d) SSP odmietol. Najprv zdôraznil, že v uznesení krajského súdu napadnutom kasačnou sťažnosťou, ktoré bolo sťažovateľovi doručené 22. októbra 2021, bol riadne poučený o povinnosti právneho zastúpenia v kasačnom konaní. Napriek tomu kasačná sťažnosť doručená krajskému súdu 22. novembra 2021 bola zjavne vyhotovená a podpísaná samotným sťažovateľom. Krajský súd preto sťažovateľa 1. decembra 2021 vyzval na odstránenie nedostatku kasačnej sťažnosti. Sťažovateľ 8. marca 2022 doručil krajskému súdu plnomocenstvo pre advokáta na zastupovanie v konaní o správnej žalobe. Z toho najvyšší správny súd vyvodil, že kasačná sťažnosť nebola spísaná advokátom a doručené plnomocenstvo sa vzťahovalo na konanie pred správnym súdom, nie pred súdom kasačným. Sťažovateľ preto nerešpektoval § 449 ods. 1 SSP.

III.

Argumentácia sťažovateľa

5. Podľa sťažovateľa najvyšší správny súd nesprávne odmietol jeho kasačnú sťažnosť z dôvodu absencie povinného právneho zastúpenia. V konaní o kasačnej sťažnosti ho totiž zastupoval advokát a jeho podanie zo 14. marca 2022 obsahuje vo vzťahu ku kasačnej sťažnosti relevantné argumenty. Skutočnosť, že v priebehu správneho súdneho konania dochádzalo k zmenám v osobách právnych zástupcov, sťažovateľovi nemôže byť na ťarchu. Najvyšší správny súd pochybil, keď napadnuté uznesenie o odmietnutí kasačnej sťažnosti doručoval iba sťažovateľovi, ktorý bol v konaní zastúpený.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Ústavná sťažnosť má relevanciu z pohľadu základného práva na súdnu ochranu, pretože podstata napadnutého uznesenia najvyššieho správneho súdu spočíva v odmietnutí zaoberať sa meritórnymi dôvodmi kasačnej sťažnosti podanej proti uzneseniu krajského súdu, ktorý taktiež konanie o správnej žalobe zastavil, a teda sa meritórnymi žalobnými dôvodmi sťažovateľa nevenoval a neposkytol na ne odpovede.

7. Právna úprava správneho súdneho konania je v otázke povinného právneho zastúpenia pri kasačnej sťažnosti ako mimoriadnom opravnom prostriedku prísna v tom ohľade, že kasačný sťažovateľ nemá iba povinnosť byť zastúpený počas konania, ale i kasačnú sťažnosť musí spísať kvalifikovaný právny zástupca.

8. Ani samotný sťažovateľ nerozporuje, že kasačnú sťažnosť, ktorú doručil krajskému súdu 22. novembra 2021, nespísal jeho právny zástupca. Za týchto okolností niet pochyb, že sťažovateľ povinnosť vyplývajúcu z § 449 ods. 1 druhej vety SSP, ktorou SSP prostredníctvom § 459 písm. d) podmieňuje jeho prístup k meritórnej súdnej ochrane v kasačnom konaní, nespísal. Nerešpektoval tak medze (čl. 51 ods. 1 ústavy), ktoré zákon jemu i konajúcemu súdu ustanovuje na účel domáhania sa základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy. Preto rozhodnutie najvyššieho správneho súdu ako súdu kasačného rešpektuje ústavnú koncepciu ochrany základného práva na súdnu ochranu a ústavný súd nevidí priestor na vyslovenie porušenia tohto základného práva spojeného s kasačnou intervenciou.

9. Ústavný súd vo všeobecnosti súhlasí s názorom sťažovateľa, podľa ktorého mu nemôže byť na ťarchu, že v priebehu konania o jeho správnej žalobe, ako aj konania o jeho kasačnej sťažnosti dochádzalo k zmenám jeho právnych zástupcov. Od správnych súdov by však zohľadnenie popísanej skutkovej okolnosti prejednávanej veci v duchu požiadavky účinnej ochrany základného práva na súdnu ochranu bolo dôvodné očakávať za podmienky, že by sťažovateľ vyvinul riadnu a včasnú starostlivosť o vlastné právne zastúpenie. Ústavný súd z príloh ústavnej sťažnosti zistil, že po tom, čo sťažovateľovi určená advokátka doručila 16. septembra 2021 oznámenie o odmietnutí poskytovania právnych služieb, Centrum sťažovateľovi 12. novembra 2021 určilo na zastupovanie iného advokáta. Napriek tomu sťažovateľ svoju kasačnú sťažnosť doručil krajskému súdu 22. novembra 2021 v rozpore s § 449 ods. 1 druhou vetou SSP spísal sám. Už len tieto okolnosti postačovali na odmietnutie sťažovateľovej kasačnej sťažnosti. Okrem toho po výzve krajského súdu na odstránenie nedostatku právneho zastúpenia predložil sťažovateľ plnomocenstvo udelené na zastupovanie v konaní o správnej žalobe (čo zodpovedalo výroku rozhodnutia Centra z 12. novembra 2021) nie na konanie o kasačnej sťažnosti, ako to vyžaduje § 449 ods. 1 prvá veta SSP. Ani v tejto rovine tak záver najvyššieho správneho súdu o nesplnení podmienky povinného právneho zastúpenia sťažovateľa nemožno charakterizovať ako ústavne neudržateľný. Ústavná sťažnosť je preto v časti namietaného porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy zjavne neopodstatnená podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

10. Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva na právnu pomoc, sťažovateľ navrhované vyslovenie tohto základného práva v ústavnej sťažnosti neodôvodnil autonómne. Preto dôvody na podporu záveru o porušení čl. 46 ods. 1 ústavy ústavný súd vzťahuje aj na namietané porušenie čl. 47 ods. 2 ústavy. Keďže boli vyhodnotené ako nedôvodné v predchádzajúcom odseku, rovnaký záver ústavný súd prijal aj vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na právnu pomoc. Aj v tejto časti je tak ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená.

11. Nedôvodným je aj sťažostný dôvod založený na kritike doručenia napadnutého uznesenia najvyššieho správneho súdu priamo sťažovateľovi, a nie jeho právnomu zástupcovi. Najvyšší správny súd rešpektoval udelenie plnomocenstva len na účel zastupovania v konaní o správnej žalobe, ktoré bolo v čase rozhodovania o kasačnej sťažnosti už právoplatne skončené. Doručenie rozhodnutia kasačného súdu priamo sťažovateľovi preto nesignalizuje vadu, kvôli ktorej je potrebné ústavnú sťažnosť prijímať na ďalšie konanie.

12. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi prednesenými sťažovateľom v petite jeho ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. októbra 2022

Peter Straka
predseda senátu